

livet —, og den maa derfor ogsaa nødvendigvis høre med, naar et Menneske skal have Ret til at tage Del i Raadet.“ Denne Udtalelse har ogsaa fundet Genklang i den Affattelse, som det kirkelige Udvalg gav denne Erklæring. Det, som navnlig gør det nødvendigt for de valgte Vedkommende at holde paa, at de skulle være bekendende Kristne, er dette, at de ifølge § 25 have Ret til at indstille til Præstembeder. Derved griber Loven, som ellers kun omhandler de ydre Forhold ved Kirken, ind paa Kirkens virkelige aandelige Omraade. Der er ganske sikkert ikke noget Menneske i dette Ting, der vil nægte, at den Forkyndelse, der kommer til at lyde i Kirken, de Ritualer, der blive brugte der, i allerhøjeste Grad have med Kirkens indre Væsen at gøre, og saa forekommer det mig ogsaa, at vi her i Rigsdagen vilde overskride vor Competence, hvis vi bilde os ind at være en Slags Oversynode, der vil retlede det kirkelige Udvalg. Dette Udvalg har jo udarbejdet kirkelige Lovforslag og faaet Anerkendelse for at have gjort det med Dygtighed og Omsigtsfuldhed, saa paa de Punkter, der angaa det indre Liv i Kirken, synes jeg absolut, at Rigsdagen maa tage meget betydelige Hensyn til, hvad det kirkelige Udvalg har ment. Og der er saa meget mere Grund til at fastholde, at Menighedsraadene, som skulle indstille Præsterne, virkelig bestaa af bekendende Kristne, Mennesker, der have nogen Indsigt i og Forstand paa, hvad Kristendom er, som det er os bekendt, at der maaske i en nær Fremtid vil komme til at foreligge en Ændring i Præsteløftet og Præsteuddannelsen. Menigheden vil derefter ikke have nogen absolut Garanti for, at de teologiske Kandidater, der vel have Stempleet fra Universitetet paa sig om, at de ere vel oplærte og vel uddannede, have den Aand, som skal til for at kunne forkynde Evangeliet. Men det kan man i nogen Maade sikre sig ved at vælge Folk ind i Menighedsraadet, som have Forstand paa dette. Der er vist ingen, der vil bestride, at den kristne Menighed her til Lands har grundlovmæssig Ret til evangelisk-luthersk Forkyndelse; selvom den er i Mindretal, har den alligevel Retten.

Jeg skal ikke komme ind paa her, saaledes som det har været forsøgt, at forklare, hvad evangelisk-luthersk er; vi ere ingen Synode, og jeg saa lidt som nogen anden er forberedt paa at give en Udvikling af dette Spørgsmaal, men jeg holder mig til den ganske simple og enfoldige Opfattelse, som jeg for Resten altid

har haft, at det evangelisk-lutherske har sit Udspring fra den Reformation, som Luther fremkaldte, og fra det, der er bygget paa den. Det kaldes nu om Dage evangelisk-luthersk, selv om der maaske over Skriftens Ord er kastet et andet Lys end det, som Luther kastede over det. Jeg glæder mig over, at ikke alene de konservative Partier i Landstinget, men ogsaa Landstingets Venstre have givet Tilslutning til, at Udtrykket „evangelisk-luthersk“ indføres i den Erklæring, som de valgte Menighedsraadsmedlemmer skulle afgive.

Der kunde maaske være Grund til at undersøge, om dette Udtryk „evangelisk-luthersk“ ikke er forældet. Man kunde spørge: Er vor evangelisk-lutherske Folkekirke stivnet i tomme Former, har den ikke længere Greb paa at faa Folket, Kirkefolket, i Tale? Begge disse Ting maa vi ganske vist besvare med Nej, idet der vel neppe er noget andet Land, hvor Folkekirken har et saadant Tag i Folket som her til Lands. Vi se i mange andre Lande, at det kirkelige Liv maa ty ud i smaa Samfund og Sekter, fordi Statskirken er for stiv, vor Kirke derimod er bleven bevarét for at stivne i Formen. Jeg vil som synligt Tegn paa, hvad der er udrettet her til Lands indenfor Folkekirken Rammer, pege paa alle de nye Kirker, der ere byggede her i København, og paa, at der i hvert Fald i hvert andet Sogn paa Landet er bygget Bedehuse, og jeg vil pege paa alle de Vækkelsesmøder og Diskussionsmøder, der holdes alle Vegne her til Lands, om ikke af saa i Overensstemmelse med Folkekirken Præster. Jeg vil nævne det store Hedningemissionsarbejde, der er blevet udført her fra Landet i den senere Menneskealder. Det sker alt sammen indenfor Folkekirken Rammer. Man kan altsaa ikke sige, at Folkekirken ikke har Greb i Folket, den har tværtimod dybt Greb i Folket, hvor der er religiøs Interesse, og den søger ogsaa paa mange Maader at vække den.

Saa kunde man spørge: Vil Folkekirken ikke lære noget af andre Kirkesamfund, eller er den bleven sig selv nok? Det tror jeg ogsaa, man maa besvare med et bestemt Nej; den er ikke stivnet, den er ikke bleven sig selv nok. Naar vi se paa al den opbyggelige Litteratur, se vi, at en stor Del deraf er Oversættelse af betydelige Skrifter fra mange andre Kirkesamfund, og jeg har ogsaa set, at Præster have tilladt andre Præster og Lægmand af andre Kirkesamfund at tale i deres Kirke, og de ere blevene hørte med stor Tilslutning.